

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовао комисију 27.04.2016. године, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. др Александра Вранеш, редовни професор, Библиотекарство и библиографија, студије културе, 27.10.2004. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
2. др Гордана Ђоковић, доцент, Библиотекарство, Организација знања, 18.11.2014. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. др Данијела Костадиновић, редовни професор, Учитељски факултет Универзитета у Београду
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Име, име једног родитеља, презиме: Радмила, Ненад Тасић
2. Датум рођења, општина, република: 17. 11. 1973, Смедеревска Паланка, Србија
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 1. 7. 2010, Филолошки факултет Универзитет у Београду. Наслов магистарске тезе: Часопис <i>Народно благостање</i> – студија и библиографија
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Библиотекарство
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
ОМЛАДИНСКА МЕЋУРАТНА ПЕРИОДИКА – СТУДИЈА И БИБЛИОГРАФИЈА
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација мр Радмиле (Русалић) Тасић <i>Омладинска међуратна периодика - студија и библиографија</i> састоји се из два дела: студије и аналитичке, анотиране библиографије. У студији су представљене формалне и садржајне карактеристике часописа, биографије уредника, сарадника и значајних личности тога доба. Аналитичка библиографија садржи 2779 анотираних библиографских јединица. Докторска дисертација обухвата 612 компјутерски штампаних страница, а подељена је на следећа поглавља: 1. Увод (стр. 1); 2. Улога и значај омладинске међуратне периодике у очувању духовних вредности и националне свести југословенских народа (2); 3. Омладинска периодика од 1918. до 1941. године (3-59); 4. Тематска разноврсност међуратних омладинских часописа (60-123); Методологија израде аналитичке библиографије омладинске међуратне периодике (124-136); Дигитализација омладинске међуратне периодике као начин чувања културне баштине (137-138); Закључак (139); Распоред грађе по УДК групама (140-148); Аналитичка библиографија омладинске међуратне периодике (149-554); Литература (555-565); Именски регистар (566-597).

Термин омладинска међуратна периодика се односи на часописе који су излазили од завршетка Великог рата 1918. до почетка Другог светског рата 1941. године. Аналитичку и аотирану библиографију омладинске периодике међуратног доба сачињавају чланци који су објављени у следећим часописима: *Гласник југословенске омладине, Искра, омладински просветно-књижевни и забавни лист, Искра, књижевно научни омладински часопис, Једро, Јужнословенска искра, Народна омладина, Нова Србадија, Млада Босна и Реч*. У садржајном уводу ауторка је представила културно-историјске, друштвено-политичке и привредно-економске прилике које су утицале на формирање ставова, идеја и етичких принципа младих људи тога доба. Такође, наведени су радови који су представљали полазиште њеног истраживања. Сложеност друштвено-политичке ситуације тридесетих и четрдесетих година 20. века у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, потоњој Краљевини Југославији се јасно огледа у омладинској периодици тога доба. У међуратном периоду појављује се велики број омладинских часописа. То је показатељ да је постојала велика потреба младих да се на овај начин огласе и активно учествују у јавном животу земље. Основне карактеристике омладинске међуратне периодике су тематска разноврсност и кратак период излагања. Покретање марксистичких и антимарксистичких, национално орјентисаних омладинских часописа одговор је младих на духовну и моралну кризу међуратног доба. У предвечерје Другог светског рата, национално орјентисана омладина је у потпуности прихватила гледиште Милоша Црњанског да је дошло време да се ствари посматрају “са чисто српског становишта” и да “на дневном реду треба да буде примена националних идеја” што подразумева повратак светосављу и традиционалним вредностима (Студентске новине, Нова Србадија, Млади Шумадијанац, Студентски глас, Југословенски студент, Омладински глас, ...). Са друге стране, млади марксисти су се залагали за социјалну правду, па су њихове идеје веома брзо биле прихваћене од великог броја младих људи тога доба (Млади радник, Омладинска реч, ...). Такође, у периоду између два велика рата се појављује велики број књижевних омладинских часописа (Венац, Бачки гласник, Једро, Звезда, Искра, Будућност, Глас, Вал, Отаџбина, Југ ...).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У поглављу *Улога и значај омладинске међуратне периодике у очувању духовних вредности и националне свести југословенских народа*, ауторка разматра утицај омладинских часописа различитих програмских оријентација и периодичности излагања, чији су оснивачи студенти, средњошколци, професори, бројна омладинска удружења и политичке партије, на живот и рад младих људи међуратног доба. У наредним поглављима ауторка даје сажет приказ социјалне улоге омладинске периодике у међуратном добу. У периоду од 1918. до 1941. године на територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, излазило је преко сто омладинских часописа који су континуирано информисали југословенску јавност о актуелним дешавањима у културном и друштвеном животу. Ауторка даље представља формалне карактеристике омладинских међуратних часописа: период излагања, имена уредника, власника и сарадника, адресе редакција часописа, цене, као и њихову програмску оријентацију. Она представља друштвену, политичку, културну, просветну, економску, привредну ситуацију у југословенском друштву између два светска рата. Велики простор омладинска међуратна периодика посвећује етичким и етничким проблемима, као и друштвеној улози омладине, интелигенције, студената и жена у препороду југословенског друштва. Бројни чланци у омладинској периодици бележе велики напор државних институција и личну иницијативу појединаца да се култура, наука и просвета, као кључни фактори развоја југословенског друштва, унапреде и постану доступнији ширим друштвеним слојевима. Отварање школа, оснивање библиотека и читаоница, као и одржавање књижевних вечери и концерата допринело је културној еманципацији најширих слојева југословенског друштва. У раду се ауторка бави и питањима књижевног стваралаштва младих у периоду између два рата. Сви омладински међуратни часописи, било да су књижевни или им је основна програмска оријентација другачија, објављивали су књижевно стваралаштво младих писаца. У великој мери међуратна омладинска књижевност је била социјално ангажована. У периоду између два светска рата женско питање постаје предмет јавне расправе у међуратној периодици, а његово решавање има велику важност за развој југословенског друштва. У градским срединама све већи број жена учествује у јавном животу земље. У патријархалним сеоским срединама еманципација женског становништва се одвијала споро. Омладински часописи између два светска рата промовишу рад као један од најважнијих предуслова за напредак и развој појединца, друштва и државе. Омладинска периодика међуратног доба промовише идеал друштвено-корисног рада који оплемењује човека. Многи јавни радници користе странице штампе да позову омладину да своје слободно време проведе у природи и друштвено-корисном раду. Значајан простор у омладинској међуратној периодици заузимају текстови који имају за циљ подизање патриотске свести и зближавања југословенских народа. Бројни чланци у омладинској периодици указивали су на потребу народног јединства и сарадње свих друштвених снага у превазилажењу великих, а показало се и непремостивих, изазова у предвечерје Другог светског рата. Омладинска међуратна периодика бележи веома интензивну културну, политичку и економску сарадњу свих словенских народа. Екскурзије, соколски слетови, концерти и књижевне вечери доприносили су међусобном зближавању и сарадњи свесловенске омладине. Оптерећена прошлошћу, унутрашњим и спољно-политичким проблемима, жртвована ускостраначким партијским интересима, сарадња и уједињење бугарског и југословенског народа у једну државу нису заживели. Омладинска

међуратна периодика имала је значајну улогу у ширењу идеје интегралног југословенства. Пројугословенски оријентисана периодика је доприносила превазилажењу друштвено-политичких антагонизама који су представљали главни узрок нестабилности југословенског друштва. Најобимније поглавље и главни део ове докторске дисертације представља аналитичка и аотирана библиографија. Комплетна библиографија је рађена de visu, према Међународном стандардном библиографском опису саставних делова, односно ISBD(cp) - International Standard Bibliographic Description for Component Parts. Свака библиографска јединица има УДК број, стандардизован библиографски опис и анотацију. На крају библиографског описа сваке јединице налази се анотација чија је улога да истраживачима представи садржај обрађеног чланка. Обим анотације зависи од садржаја и дужине чланка. Паралелном употребом ћирилице и латинице, омладинска међуратна периодика је доприносила изградњи и јачању јединственог југословенског простора, културне и националне свести. Избор наслова часописа који чине библиографију био је ограничен њиховом доступношћу. У српским библиотекама је мали број омладинских међуратних часописа чији су сви бројеви сачувани. Укључујући часописе који су почели да излазе од 1918. *Гласник југословенске омладине*, вршачку *Искру* и *Једро* 1924, *Младу Босну* 1928, београдску *Искру* и *Јужнословенску искру* 1930, *Народну омладину* 1934, па до *Нове Србадије* 1940. и *Речи* 1941, може се стећи целовита слика живота и потреба младих у периоду између два светска рата. Часопис младих француских студената југословенског порекла, *Гласник југословенске омладине*, мада територијално излази из задатих оквира, духовно, свакако, припада корпусу омладинске међуратне периодике, па је нашао своје место у библиографији. Аналитичка библиографија садржи 2779 библиографских јединица које су распоређене у девет УДК група. Париски *Гласник југословенске омладине* имао је 134, вршачка *Искра* 33, *Једро* 22, *Млада Босна* 423, београдска *Искра* 269, *Јужнословенска искра* 1367, загребачка *Народна омладина* 311, *Нова Србадија* 175 и *Реч* 45 библиографских јединица. Распоред библиографских јединица према УДК истиче тематску разноврсност уврштених чланака. Поредишност заступљеност различитих тема у аналитичкој библиографији омладинске међуратне периодике, ауторка констатује да се међуратна омладина радо бавила књижевним стваралаштвом (1012 библиографских јединица). Такође, њену пажњу су привлачила актуелна политичка и друштвена догађања (859 библиографских јединица). Омладинска периодика бележи да је јавност са великим интересовањем пратила живот и рад омладине, а старије генерације су својим саветима доприниле кориговању њеног понашања.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији уз напомену:

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. Улога омладинске периодике у формирању свести младих између два светска рата / Радмила Тасић. У: Колекције периодике у српским библиотекама : зборник радова / Дани матичних библиотека Србије 2015 Библионет. - Београд : Заједница матичних библиотека Србије, Ужице, 2015, стр. 51–65.

2. Омладинска периодика у дигитално доба / Радмила Тасић. У: Зборник резимеа / Међународна научна конференција Дигитална хуманистика, Београд, 25-27. септембар 2015; уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић. - Београд : Филолошки факултет, 2015, стр. 73–74.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Омладинска периодика је огледало социјалног и културног живота омладине међуратног доба. Она представља сведочанство о животу младих људи у једном турбулентном времену препуном неизвесности и лутања. Разапета између родољубља и социјалистичких идеја, традиционалних и модерних, европских утицаја, омладина покушава да изгради свој идентитет. Омладинска међуратна периодика је неми сведок истинског и искреног родољубља, као и велике борбе југословенских народа за очување националног идентитета, без чега је сваки народ унапред осуђен да нестане. По завршетку Великог рата у народу живи сећање на велике људске и материјалне жртве које је српски народ поднео зарад слободе свих јужнословенских народа. Међуратна омладина, потомци младобосанаца и солунаца, тежила је идеалима слободе, правде и родољубља. Проучавајући периодичку међуратног доба могуће је стећи целовиту слику јавног живота југословенског друштва. Њена изузетна културна и научна вредност најбоља је препорука да се у блиској будућности приступи дигитализацији овог националног блага. Њена актуелност превазилази националне границе, јер је то период када је културна интеракција балканских народа била жива и динамична. Аналитичка библиографија омладинске међуратне периодике је допринос употпуњавању националне аналитичке библиографије.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА
НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Комисија сматра да је кандидаткиња Радмила Тасић у својој дисертацији *Омладинска међуратна периодика - студија и библиографија* успешно одговорила на пријављену тему и да је реч о раду који представља оригинално и самостално научно дело.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже да кандидаткиња приступи усменој одбрани дисертације, након што извештај Комисије буде прихваћен од стране Наставно-научног већа Филолошког факултета и Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Александра Вранеш, редовни професор
Филолошки факултет Универзитета у Београду

2. др Гордана Ђоковић, доцент
Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. др Данијела Костадиновић, редовни професор
Учитељски факултет Универзитета у Београду

4.

5.